

Plan for trafikk- opplæring

Barnehage og skole

Sist oppdatert

03.12.24

Nord-Aurdal kommune

INNHOILDSFORTEGNELSE - DETALJERT

1	Innledning	1
2	Barnehager og skoler i Nord-Aurdal	2
2.1	Barnehager	2
2.2	Skoler	2
3	Årsplan	3
3.1	De kommunale barnehagene	3
3.2	Nord-Aurdal barneskole (NABS)	5
3.3	Nord-Aurdal ungdomsskole (NAUS)	7
4	Retningslinjer for turer	9
4.1	Barnehagene	9
4.2	Grunnskolen	10
5	Trafikk i planverket	11
5.1	Trafikk i rammeplan for barnehagen	11
5.2	Trafikk i læreplanverket	11
5.3	Kommunedelplan for trafikksikkerhet Nord-Aurdal	11
5.4	Rutiner for krisehåndtering	11
5.5	Retningslinjer for tjenestereiser i Nord-Aurdal kommune	12

1 INNLEDNING

Kommunens visjon for trafiksikkerhetsarbeidet er at **det ikke skal forekomme ulykker med drepte og hardt skadde i vegtrafikken - nullvisjonen**. Dette samsvarer med gjeldende nasjonal transportplan (NTP) sin visjon.

Det arbeides for at barn, elever, foresatte, medarbeidere og ledere skal være opptatt av trafiksikkerhet for barn og voksne innbyggere og besøkende.

Plan for trafikkopplæring i barnehage og skole skal gi retning for trafikkopplæringen i barnehage og skole og skal være et verktøy for alle som jobber i virksomhetene i kommunen.

En søker å jobbe tverretattlig med temaet og samarbeider med andre aktører for å gi barna/elevene god kunnskap, gode holdninger og gode ferdigheter for å kunne ferdes trygt i trafikken.

Sist oppdatert 03.12.24

2 BARNEHAGER OG SKOLER I NORD-AURDAL

2.1 Barnehager

Fem kommunale barnehager:

Ulnes barnehage

Skrautvål barnehage

Fagernes barnehage

Leira barnehage

Vestringsbygda barnehage

En privat barnehage:

Ranheimsbygda Naturbarnehage SA

2.2 Skoler

En kommunal barneskole:

Nord-Aurdal barneskole (1-7)

En kommunal ungdomsskole:

Nord-Aurdal ungdomsskole (8-10)

En privat barne- og ungdomsskole:

Valdres Montessoriskule (1-10)

3 ÅRSPLAN

3.1 De kommunale barnehagene

<p><i>Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Fra samfunnets side forventes det at barn fra 5 ½ års alder skal kunne ferdes på skolevei. Derfor må trafiksikkerhet og trafikkopplæring innlemmes som en del av barnehagens omsorgs- og opplæringsarbeid. Å ha omsorg for barn innebærer å styrke barns muligheter til å mestre sine omgivelser, og å veilede med tanke på fremtidige situasjoner.</i></p>				
Hvem/hva	Tid	Tema	Samarbeid	Kommentar
BARNA I BARNEHAGEN				
		Hver gang barnehagen beveger seg utenfor eget område har trafiksikkerhet fokus!!!		
Temaer som er innbakt i årsplanene	Kont.	Lære enkle trafikkregler for fotgjengere Øve på det å være fotgjenger/hvordan gå langs veien Øve på skilt/symboler Hvordan krysse veien/gå på fortau/hvordan vente på bussen (øving til skolestart) Lære om bruk av reflekser, sykkelhjelmer og bilbelte		Jf. rammeplan Gode forberedelser Hyppige øvinger i trafikken, på små og større veier Bruk av sanser i trafikken
Barnas trafikkklubb Trygg trafikk		Tema som i punktet over med utgangspunkt i gjennomgangsfigurene Trym og Madikken midt i trafikken / Molly og partner løser trafikkoppdrag / Øisteins trafikkblyant	Trygg trafikk	Filmer og annet materiell for Barnas trafikkklubb, se her .
Tarkus brukes av noen av barnehagene (Særlig skolegruppa)	Kont.	Tarkus er et beltedyr som er opptatt av trafikk	I arkivmaterialet til barnas trafikkklubb Trygg trafikk finnes mye om Tarkus	
Naffen og Arne brukes av noen av barnehagene	Kont.	Naffens trafikkboks Naffen og Arne er to gode venner som er opptatt av trafikk	NAF	 Naffen og Arne
Besøke politiet	Årlig	Å ferdes i trafikken	Politi	Skoleklubben
FORELDRE, MEDARBEIDERE OG ANDRE SAMARBEIDSPARTNERE				
Foreldremøte	Høst	Info/oppl./forv. avkl. mht. trafikkmønster, parkering, hente/bringe/port, rutiner for turer, trafikkopplæring		Bruk trafikkbrosjyre som er utarbeida lokalt for hver barnehage
	Politi (kontroll og veil.)	Trygg parkering Ikke bil på tomgang Bilbelte/sikring av barn i bil Rygg inn-kjør ut	Politi Foresatte Trafiksikkerhetsgruppa i NAK	
SU-møter	Kont.	Drøftinger rundt temaet trafiksikkerhet	SU	

Personalmøter	Årlig- høst	Gjennomgang og oppdatering <ul style="list-style-type: none"> - oppdatert trafikkplan for barnehagene - retningslinjer for tur - retningslinjer for tjenestereiser - kjøremønster, parkering, hente/bringe/port 	Medarbeidere	Styrer ansvarlig
Kurs for medarbeidere	Jevnlig og etter behov	Ulike temaer, f.eks. sikring av barn i bil	Trygg trafikk	V. leder ansvarlig
Informasjon/ oppslag	Kont.	Oppslagsmaterieil; f.eks. sikring av barn i bil, sikre barneseter	Norsk Luftambulans	Styrer ansvarlig
Transport-selskaper		Det stilles krav til busselskap og drosjer om setebelte og trafiksikker atferd ved kjøp av transport-tjenester	Taxiselskap Busselskap	Styrer ansvarlig
Rutine	Kont.	Porten skal alltid være lukket, og den skal ikke kunne åpnes fra innsiden Den voksne går FØRST gjennom porten på vei ut. Barn går ALDRI gjennom porten alene		Styrer ansvarlig
Kartlegging av risikofaktorer i nærområdet	Jevnlig/kont.	Evt. forslag tiltak gjennom kommunens trafiksikkerhetsgruppe eller ved årlig rullering av handlingsdel for trafiksikkerhet	Kommunens trafiksikkerhetsgruppe Teknisk og næring	Styrer ansvarlig
Helsestasjon		Informasjon til ulike aldersgrupper om trafiksikkerhetsrelatert temaer		Foregår på helsestasjonen etter en fastsatt plan (5 punkter i sjekkliste + barselgruppe der TS er tema)
TIPS til foreldre/FAU		Barnas trafikkclubb i Trygg trafikk		Filmer og informasjon
		Naffens trafikkboks - trafikk og barn i NAF		Informasjon og materiell
TIPS til barnehagen		Trafikk i nasjonalt planverk Trafikkaktiviteter i barnehagen Sikkerhetsrutiner i barnehagen , trygg trafikk Barns forutsetninger i trafikken Barnas trafikkclubb . For barn, barnehagen og småskolen, foreldre.	←Linkene på venstre side her gir mange gode tips og mye materiell som kan brukes i trafikkopplæringen i barnehagen	
Trafikkansvarlig i barnehagen	Barnehagestyrer			

3.2 Nord-Aurdal barneskole (NABS)

Læreplanverket om verdigrunnet i skolen og trafikkopplæringen				
<p>«Menneskeverdet er ukrenkelig. Elevene må ha trafikkfaglige kunnskaper, ferdigheter, holdninger og vaner som innebærer at man ikke utsetter seg selv eller andre for fare ...» (Overordnet del). Læring om trafikk tar derfor direkte opp i seg verdiene i overordnet del, og har en naturlig plass i skolen.</p> <p>Læring om trafikk passer godt inn i arbeid i fag som blant annet KRLE, religion og etikk, norsk, naturfag, engelsk og samfunnsfag. Trafikkopplæring er velegnet i tverrfaglig arbeid. Trygg trafikk har i vedlagte lenke lagt til rette for/tilrettelagt med gode eksempler for integrering av trafikkopplæringen i ulike fag i grunnskolen.</p> <p>Bruk dette materialet i planleggingen av trafikkopplæringen!</p>				
<p>Trafikksikkerhet for barn og ungdom er de voksnes ansvar.</p> <p>Skolene skal arbeide helhetlig med trafikksikkerhet og trafikkopplæring i tråd med læreplanverket.</p>				
Hvem	Tid	Tema	Samarbeid	Kommentar
ELEVER				
Alle	Høst	Info og opplæring vedr. fotgjenger- og kjøremønstre, parkering, hente/bringe, buss/taxi		Gjennomgang av regler for skoleskys og til/fra/på buss, samt ved ankomst/avreise med bil, sykkel eller til fots
1.trinn	Jf. årsplan for trinnet	Lære de mest grunnleggende trafikkreglene Lære å finne sin egen plass i trafikkbildet Bli trygg på egen skolevei Bli kjent i eget nærmiljø		Mål: Å legge grunnlaget for at elevene skal utvikle seg til trygge og ansvarsbevisste trafikanter Arbeidsmåter: Teori og øving i trafikken
2.trinn	Høst Jf. årsplan for trinnet	Refleksens dag	Trygg trafikk, politi og forsikring	
2. og 3.trinn		Trygg ferdsel i trafikken og på parkeringsplass. Trafikksikkerhet generelt, refleksbruk, stopplengde for lastebiler og om generell oppmerksomhet i trafikken.	Norsk lastebileierforbund (NLF) og lokal kjøreskole	Søker å gjennomføre årlig, men må tilpasses det totale årshjulet for trinnet
4.trinn	Jf. årsplan for trinnet	Trafikkregler for fotgjengere og syklister Trafikkskilt og trafikklys		Teori og øving i trafikken
5.trinn	Mai Jf. årsplan for trinnet	Trafikkopplæring for/med sykkel	Politi	Sykelteori Ferdighetsløype på skoleområdet Sykkeltur i nærmiljøet Politiet inviteres til å delta ved gjennomføring av ferdighetsløype og med sykkelsjekk
6.trinn	Aug./sept. og/eller mai/juni Jf. årsplan for trinnet	Trafikkregler sykling-ferdsel i trafikken Øve med sykkel i trafikken		Trafikkregler Sykling i trafikken

7.trinn	Aug./sept. og/eller mai/juni Jf. årsplan for trinnet	Teori, se målsetninger, bygge på tidligere kunnskap Sykle en lengre tur Samspill i trafikken	NAF/Trygg trafikk	Mål: Praktisere trygg bruk av sykkel som framkomstmiddel. Trygg ferdsel under varierte værforhold.
7.trinn	Vår Jf. årsplan for trinnet	Sikkerhetsdag Trafikk, brann, helse	NAF/Trygg trafikk brann, politi, helse/ambulansse, forsikring	
Forespørre elevråd	Jevnlig	Jevnlig gjennomføre drøfting med elevrådet for innspill til tiltak for trafikksikkerhet		Kommunens trafikksikkerhetsgruppe
FORELDRE, MEDARBEIDERE OG ANDRE				
Medarbeidere	Skolestart	Gjennomgang og evt. revisjon - skolens plan for trafikkopplæringen - retningslinjer for turer med elevene - retningslinjer for tjenestereiser		Rektor ansvarlig Lærerne
Foreldremøte	Sept.	Info/opplæring mht. kjøremønster, parkering, hente/bringe, skoleskyss Skolens plan for trafikkopplæring	Foreldre og medarbeidere	
Medarbeidere/ personalmøter	Årlig	Årshjul oppdateres og presenteres-> gjennomføring plan Gjennomgang av retningslinjer på tur Gjennomgang av retningslinjer for tjenestereiser (medarb.)		V. leder ansv. Gj.føring: Lærerne
	Årlig	Kartlegging av risikofaktorer i nærområdet. Evt. forslag til utbedring. Rapporteres til leder	FAU Teknisk/næring v/vegansv. NAK	Rektor ansvarlig
FAU/skole Temaforeldremøte	Høst	Tema f.eks. sykling til skolen, refleksbruk og bilbelte	FAU/skole	Rektor initierer samarbeidet
Informasjon til foreldre og lærere	Info foreldre og lærere Skole og trafikksikkerhet Skolevei			
TIPS til skolen 1-7	Skole og trafikksikkerhet Barnas trafikkklubb (læringsmateriell)			
Trafikkansvarlig	Rektor har hovedansvaret for opplæringen			

3.3 Nord-Aurdal ungdomsskole (NAUS)

Læreplanverket om verdigrunnet i skolen og trafikopplæringen				
<p>«Menneskeverdet er ukrenkelig. Elevene må ha trafikkfaglige kunnskaper, ferdigheter, holdninger og vaner som innebærer at man ikke utsetter seg selv eller andre for fare ...» (Overordnet del). Læring om trafikk tar derfor direkte opp i seg verdiene i overordnet del, og har en naturlig plass i skolen.</p> <p>Læring om trafikk passer godt inn i arbeid i fag som blant annet KRLE, religion og etikk, norsk, naturfag, engelsk og samfunnsfag. Trafikkopplæring er velegnet i tverrfaglig arbeid. Trygg trafikk har i vedlagte lenke lagt til rette for/tilrettelagt med gode eksempler for integrering av trafikopplæringen i ulike fag i grunnskolen.</p> <p>Bruk dette materialet i planleggingen av trafikopplæringen!</p>				
Trafikksikkerhet for barn og ungdom er de voksnes ansvar. Skolene skal arbeide helhetlig med trafikksikkerhet og trafikopplæring i tråd med læreplanverket.				
Hvem	Tid	Tema	Samarbeid	Kommentar
ELEVER				
8.trinn	Skolestart	Gjennomgang av regler skolebuss og for sykling/ bruk av hjelm	FAU Busselskap	
Alle (9.-10.trinn, medarbeidere og foresatte)	Høst	Påminnelse vedr. fotgjenger- og kjøremønster, parkering, hente/bringe, buss		Regler for skoleskys og til/fra/på buss, samt ved ankomst/avreise med bil, sykkel eller til fots
	Gjennom året, jf. årsplan for hvert trinn	Eleven som trafikant (fotgjenger, syklist og passasjer) Rusmidler Bruk av sykkel Lys, syn og farger		Demonstrasjoner, diskusjoner og presentasjoner/informasjon
9.trinn	1ht. årsplan	Fart, akselerasjon og trafikksikkerhet		
10.trinn	1ht. årsplan	Lys, syn og farger		
	Vurderes årlig	Valgfag trafikk/trafikalt grunnkurs		Nettressurs Trygg trafikk
	Årlig	Fagdag på Trafikksenteret Lillehammer		
Samarbeide med andre etater rundt temadager om trafikk og trafikksikkerhet. Kan f.eks. være politi, brann, helse, forsikring, interesseorganisasjoner som NAF eller Trygg trafikk.				
FORELDRE, MEDARBEIDERE OG ANDRE				
Medarbeidere/ personalmøter	Skolestart	Gjennomgang <ul style="list-style-type: none"> - oppdatert trafikkplan for skolene - retningslinjer for tur - retningslinjer for tjenestereiser - skolens plan for trafikopplæring 		Rektor ansvarlig Lærerne
Foreldremøte	Sept.	Info/opplæring mht. kjøremønster, parkering, hente/bringe, skoleskys Skolens plan for trafikopplæring	Foreldre og medarbeidere	Evt. også info om skolens plan for trafikopplæring
	Årlig	Kartlegging av risikofaktorer i nærområdet. Evt. forslag til utbedring. Rapporteres til leder.	FAU Teknisk/næring v/vegansv. NAK	Rektor ansvarlig

FAU/skole Temaforeldre- møte	Høst	F.eks. Synlighet i mørket- refleks- rus- fart	Politi/TT NAF Forsikring Folkehelse	Rektor initierer samarbeidet
TIPS til skolen	Skole og trafikksikkerhet Valgfaget trafikk Trafikk på ungdomsskolen- nettverksmøter Trafikksikkerhet på flere språk Digital lærebok for trafikkopplæring i ungdomsskolen Skolevei			
TIPS og info til foreldre og lærere	Info foreldre og lærere Skole og trafikksikkerhet Skolevei På veien til førerkortet Ta lappen, dette bør du vite			
Trafikksikkerhet på flere språk	Trafikksikkerhet på flere språk			
Trafikkansvarlig	Rektor har hovedansvaret for opplæringen Ressurs på skolen; Den læreren som evt. har trafikk valgfag/trafikalt grunnkurs på skolen			

4 RETNINGSLINJER FOR TURER

4.1 Barnehagene

Retningslinjer for turer med barn/barnehagegrupper utenfor barnehagens område:

- Gi fra dere ansvar før dere går, og si ifra hvor dere går
- Skriv beskjed om hvor dere går og når man regner med å være tilbake, slik at foreldrene og de som evt. er igjen i barnehagen vet dette. Skriv også på tlf. nr. man kan nås på.
- Vi pakker med oss:
 - mobiltelefon, tlf. liste til foreldre og barnehagen (nødnummer)
 - førstehjelpsutstyr
 - medisiner om noen barn har behov for det (allergi, astma o.l.)
 - de voksne skal ha lapp med navn på barna + antall. Tell jevnlig.
- Forbered barna på turen (trafikkregler og andre regler)
- Øv på «trafikk» med barna når dere er ute på tur
- Barna leier to og to langs trafikkert vei
- Fordele voksne jevnt blant barna, alltid en voksen først og en voksen sist
- Alle barn og voksne bruker refleksest
- Max 6 plasser pr. voksen + sunn fornuft
- Transport av barn med bil kun i nødstilfeller
- Rett sikring i buss, alltid voksne med på bussen
- Generelt gjelder Veitrafikklovens bestemmelser ved ferdsel i trafikken

4.2 Grunnskolen

Retningslinjer for turer med elever/elevgrupper utenfor skolens område:

- Den eller de som er ansvarlige for en tur med en elevgruppe, må sørge for å informere skolens voksenmiljø i god tid om
 - når og hvor turen skal finne sted og for hvem
 - hvilke voksne som deltar
 - tlf.nr. man kan nås på
 - ansvar den enkelte har som må forskyves (f.eks. inspeksjon)
- Kalenderen i læringsplattformen skal/kan benyttes til hvem (klasse), hvor og når
- De voksne skal vite nøyaktig hvem og hvor mange som er med på turen. Tell jevnlig.
- Fordele voksne jevnt blant elevene, alltid en voksen først og en voksen sist (om det er med flere enn en voksen☺). Begrensning på antall elever pr. voksen? (Mange skoler bruker 15 elever som maks-grense.)
- Vi pakker med oss:
 - Mobiltelefon, tlf. liste til foreldre og skolen (nødnummer)
 - Papir og pose til søppel
 - Førstehjelpsutstyr som f.eks. plaster
 - Evt. medisiner om noen barn har behov for det (allergi, astma o.l.)
- Forbered elevene på turen (trafikkregler og andre regler), og bruk turen til aktiv trafikkøving med elevene
- De yngste elevene leier to og to langs trafikkert vei (om det er plass)
- Alle voksne bruker refleks-vest. De yngste barna (1.klasse) bruker refleks-vest
- Det benyttes i størst mulig grad fotgjengerfelt hver gang elevene skal krysse en gate eller vei. Gruppen holder seg ellers på fortau eller gangvei så langt det er mulig.
- Elevgrupper kan bruke sykkel på tur dersom de ansvarlige voksne finner det hensiktsmessig. Forutsetningene er at elevene har avlagt sykkelprøven i 5.klasse og at alle barn og voksne bruker sykkelhjelme på turen.
- Elever på 1. og 2. trinn følges hele veien tilbake til skolen, men de som passerer sin bolig underveis og som har med melding hjemmefra, kan forlate gruppa og gå hjem dersom de ikke skal på SFO etter turen
- Skysselever og elever som skal på SFO, følges av en voksen helt tilbake til skolen
- Skolens ordensreglement er like gyldig ved tur ut av skolen som på skoledager innenfor skolens område
- Elevtransport med bil kun i nødstilfeller
- Ved turer med buss i skolens regi skal det alltid være voksne med bussen
- Husk å forholde deg til friluftsløven og brannvernloven
- **Samtykkeskjema/samtykke fra foreldre om at elever kan bruke sykkel i skolesammenheng?**

5 TRAFIKK I PLANVERKET

5.1 Trafikk i rammeplan for barnehagen

Trafikk er integrert som en del av rammeplanen gjennom fagområdet *nærmiljø og samfunn*. Der står det: «Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt.» Trafikksikkerhet er dermed blitt en tydeligere del av barnehagehverdagen.

Trygg trafikk gir anbefalinger for arbeidet med utgangspunkt i temaet [Trafikk i planverket](#).

5.2 Trafikk i læreplanverket

Trafikkopplæring og skolens verdigrunnlag i overordnet del

Å lære å tenke etisk, å kunne reflektere over etiske problemstillinger og å utvikle evnen til å ta kloke valg, står sentralt i trafikkopplæringen. I skolen kan man på alle klassetrinn gjennom hele grunnskolen gi elevene alderstilpassa oppgaver som omhandler trafikk og trafikkopplæring. Slike oppgaver kan omfatte refleksjon over etiske problemstillinger i ulike trafikale situasjoner. Målet er at elevene utvikler god dømmekraft i alle trafikksituasjoner de befinner seg i.

«Kritisk tenkning og etisk bevissthet er både en forutsetning for og en del av det å lære i mange ulike sammenhenger, og bidrar til at elevene utvikler god dømmekraft» (fra overordnet del).

I overordnet del står det blant annet at opplæringen skal danne hele mennesket og gi hver og en mulighet til å utvikle egne evner. Danning skjer når elevene får kunnskap om og innsikt i natur og miljø, språk og historie, samfunn og arbeidsliv, kunst og kultur, og religion og livssyn. Danning skjer også gjennom opplevelser og praktiske utfordringer i undervisningen og i skolehverdagen. Et bredt spekter av aktivitet, fra strukturert og målrettet arbeid til spontan lek, gir elevene erfaringsrikdom. Elevene dannes i møte med andre og gjennom fysisk og estetisk utfoldelse som fremmer bevegelsesglede og mestring.

Trafikkfaglig relevans i de ulike fagene

Trygg trafikk har i [denne lenken](#) satt opp relevant trafikkfaglig innhold i de ulike læreplanene for fag.

5.3 Kommunedelplan for trafikksikkerhet Nord-Aurdal

Kommunen har utarbeida en egen *kommunedelplan for trafikksikkerhet (2017-2028)*. Planen inneholder en [generell del](#) (12-årig), en handlingsdel (4-årig) og et årlig oppdatert statistikkvedlegg med oversikt over ulykker med personskade i kommunen.

5.4 Rutiner for krisehåndtering

Barnehagene og skolene har egen «kriseperm». Det orienteres årlig om denne for alle ansatte. Permen er tilgjengelig for alle ansatte og står på fast anvist plass.

5.5 Retningslinjer for tjenestereiser i Nord-Aurdal kommune

Kommunen har utarbeida egne retningslinjer for tjenestereiser for medarbeidere i kommunen. Denne revideres jevnlig.

Retningslinjene publiseres i Compilo, settes på dagsorden i virksomhetsledermøte, sendes virksomhetsledere for orientering/oppslag i alle virksomhetene og tas opp i Arbeidsmiljøutvalget (AMU) i kommunen. AMU drøfter og vurderer retningslinjene årlig.

Adresse: Nord-Aurdal kommune,
Boks 143, 2901 Fagernes.
E-post: nak@nord-aurdal.kommune.no
Tlf.: 61 35 90 00

Foto: Kristi C. Westerbø